

SÁTÁNTANGÓ Szinte hihetetlen, de a Rolling Stones új lemezzel (A Bigger Bang) és turnéval tér vissza.

SÁTÁNTANGÓ Szinte hihetetlen, de a Rolling Stones új lemezzel (A Bigger Bang) és turnéval tér vissza. Persze valójában el sem tűnt. A rockzene története összenőtt a nevükkel. Aki utálja őket, az is tőlük idéz. A WAN2 most "bűneiket" veszi lajstromba. És közben felidézi a Stones-legendáriumot. Valamint néhány Stones-dalt, amelyet kötelező bepakolnod a túlélőkészletedbe. Start Me Up! Az Angol Fodrászok Nemzeti Szövetségének elnöke már 1964 elején kivetnivalót talált a zenekarban: „A legrosszabbak. Az egyikük mintha tollseprűt hordana a fején.” Még ebben az évben egy bristoli szállodából azért utasították ki őket, mert nem volt rajtuk nyakkendő. Egy woodlandi középiskolából azért akartak kicsapni 11 diákot, mert olyan hosszú és ápolatlan volt a hajuk, mint a Stones tagjainak. Az ultimátum így szólt: ha olyan ízlésesre vágatják a sérót, mint a Beatlesé, visszatérhetnek. Egy manchesteri Rolling Stones show-ra nem volt elég a belépőjegy, meg is kellett mosdani. Máskor Keith Richards egy jól irányzott rúgással elintézett egy színpadra tartó ifjút, mire kitört a tömegverekedés. Harmincan kerültek kórházba, négyen a börtönbe. Bekeményedett a rock and roll. **A PÁRTOSKODÁS ÉS SZÉTHÚZÁS ELSŐ POPIKONJAI** Ha csak második legjobbak lehetünk, akkor inkább a legrosszabbak legyünk – jelentették ki a fiúk, és egy azóta is tartó hagyományt teremtettek, amely a zenekarok rajongói közti ellenségeskedésre és rivalizálásra apellál. Ugyan Lennon–McCartney írja második kislemezüket (I Wanna Be Your Man), és részt vesznek a Beatles A Hard Day's Night című filmjének premiervetítésén, egymás esküvőire és stúdiófelvételeire is hivatalosak, sőt John Lennonnak jobb haverja volt Mick Jagger, mint bármelyik beatle, mégis: a publikum soraiban világméretű polarizálódást idéz elő a Beatles kontra Rolling Stones barrikádharc. A Beatles/Rolling Stones ellentét hazai verziója az Illés és Omega közti rivalizálás lett. A zenészek közben itt is puszipajtások maradtak. Ezt az analógiát követte a Depeche Mode- és Duran Duran-fanok ütközése, vagy éppen a punkok és metálosok rivalizálása. A P.Mobil/Piramis vagy az Edda/Hungária pároknak is mind közös vonása volt, hogy a megosztottság csupán a közönségre vonatkozott, a kollegákra nem. Csak az utóbbi néhány évre alakultak ki olyan ellenségeskedések, ahol már az előadók sem szívelik annyira egymást (Blur/Oasis, vagy itthon a Kispál és a Borz kontra Ákos). **DIVAT ÉS POP-ART DIKTÁTOROK** Andy Warhol 1963 óta ismeri őket. Mi más is lehetne a Rolling Stones jelvénye, mint egy száj, kinyújtott (nyaló?) nyelvvel. Ő alkotta ezt is, mint megannyi kultikus képet és fotót

a zenekarról. A popiparban azóta alap, hogy konzultálnak stylisttal és designerrel. Ma már talán megmosolyogjuk, hogy a New Musical Express szerint 1975 legjobban öltözött embere Mick Jagger. Ami azonban tényleg vicces: ugyanezen a listán a szétcsúszott Keith Richards hetedik lett. Egyébként Bianca Jagger – Mick akkori felesége – eddigre már az „Államok legjobban öltözött nője” cím birtokosa. Az biztos, hogy a 60-as évek második felétől a londoni Carnaby Streeten tetemes forgalom származott a Stones divatból. A HIDEGHÁBORÚ GYÖZTES KATONÁI Az első igazi világsztárok, akiket beengedtek a béketáborba a „kövek” voltak. Varsóban, 1967 áprilisában két koncertet is adtak egy kétezer férőhelyes teremben. Magyarországról is sokan utaztak oda, de csak a helyszínen derült ki, hogy a jegyük hamisítvány. A kiváltságos lengyel pártkatonacsemeték, akiket beengedtek a buliba, a határozott figyelmeztetés ellenére is extázisba estek. Richards beszólogat a színpadról a kádergyerekeknek, a Stones után pedig tíz évig normális r'n'r előadó nem teheti lábát szocialista országba. De a Stones nem adta fel. Zágrábban, az akkori Jugoszlávia második legfontosabb városában 1976. június 21-én és 22-én léptek fel. Jagger – nagyon bölcsen – szoros kapcsolatok kiépítésére törekedett a politikusokkal. (Olyannyira, hogy 1977-ben állítólag le is feküdt a kanadai miniszterelnök feleségével, Margaret Trudeau-t.) Vacláv Havel, a rendszerváltás utáni első cseh elnök jó barátja lett, amit az elnök ki is használt. Gázsi nélkül elvállaltatott velük egy fogyatékos gyerekek megsegítésére rendezett koncertet 1990. augusztus 18-án Prágában, ahol azóta már háromszor is jártak. Innen mindjárt az NDK-ba mentek, hogy kirugdossák az utolsó téglákat is a berlini falból, a „Horn Gyula–Mick Jagger paktum” titkos rendelkezése értelmében. Magyarországra csak 1995-ben jutottak el. Már nem volt mit döntögetni, maximum a nézőcsúcsokat. De azt sem sikerült sokáig tartani, mert az őket követő népstadionos Hungária koncerten tízezerrel többen voltak. A ROLLING STONES HÉT FŐBÛNE II. ROLLING JOINT A Rolling Stonesnak köszönhető(!), hogy a drogozás lúzerségből az egyik legvagányabb felnőtté avatási rítus lett: 1967-től rendszerek lettek a rendőrségi rajtaütések a házuk táján. Drogot kerestek, és általában találtak is. Cannabis származékok, heroin, kokain, LSD, volt ott minden, egyre durvuló sorrendben. Brian Jones gyakori vendége volt a kórházaknak, míg Keith és Mick az örszobákban és börtönökben gondolkodhatott el bűnös szenvedélyén. Keith Richards - miután körülötte sokan a kemény drogok rabjai, vagy áldozatai lettek - a hetvenes évek végére megszabadul heroin-szenvedélyétől. De Brian Jones nagy árat fizetett a "rakendroll-életformáért". A lepukkant és a zenekarból munkaképtelensége miatt kirúgott zenészt holtan találják egy medencében, 1969-ben. A hartfieldi ház eredetileg a Micimackó szerzőjének volt a tulajdona. Bizarrral dolog a Százholdas Pagonyban rúgni az utolsókat, de narkós befejezésnek el sem lehet képzelni szebbet. Egy ideig Mick Taylor gitározik Jones után, s a zenekar elkészíti máig legjobb albumait, a Sticky Fingerst és az Exile On Main Street-et. Majd utána – máig – Ron Wood marad a tökéletes helyettes. Taylor 1974-ben azért száll ki, mert úgy érzi, a zenekarnak nincs tovább, ha nem változtatnak életformát. A vátozás csak lassan állt be; viszont a Kövek - Mick Taylor jóslatára rácáfolva - még harminc évvel később is aktívak. ANGLIA LEGNAGYOBB GYÖKEREI A felelőtlenség, a gruppie szubkultúra, a törés-zúzás mint műsorelem, vagy a drogos életforma mellett zenében és szövegben is jó példaként szolgáltak az utánuk következő zenészgenerációknak, gondoljuk csak a punkmozgalomra. De ki ne ismerné fel a Verve, a Kasabian, a Blur, esetleg a Kings Of Leon vagy a The Hives megjelenésében és megszólalásában a Stones alapmotívumait, vagy a Scissor Sisters énekstílusában a 70-es évek Jaggerét (és sokkal inkább ezt, mint a Bee Gees stílusát!), csak hogy teljesen másféle zenei világból is bizonyítsunk. Azt is kijelenthetjük, hogy a Sátánt is ők látták először vendégül a

popban. A metálegyüttesek mai imázsa, üzenete is egyértelműen a Stones-féle hozzáállásban gyökerezik. A ZENÉLNI NEM TUDÁS INTÉZMÉNYESÍTŐI Nem technikásak, pláne nem kottisták. Igazából soha nem a csiszolt technika a lényeg, és ez sokaknak szimpatikus. Földes László (Hobo) is ilyennek látja őket: „Üvöltés és nyögés. Erő és düh. Kétségbeesés és tehetetlenség. Ez a legfontosabb, nem a zene.” A következő Richards-nyilatkozatból kiderülnek a prioritások: „Úgy érzem három oka van annak, hogy az amerikai rhythm and blues sztárok nem jönnek össze az angol tinédzserekkel. Az egyik, hogy öregek; a másik, hogy feketék; a harmadik, hogy rondák.” De elég, ha meghallgatsz egy Stones-albumot és tudod, miről beszélünk. A kaliforniai egyetemisták már 1968-ban követelik a Stones tananyagba való beemelését, a kortárs kultúra meghatározó jelenségeként. A HIPPI KORSZAK MEGTEREMTŐI ÉS LEFEJEZŐI A hosszú haj, a retkesség, és a szabad szerelem prédikátorai teszik fel a pontot az i-re 1969. december 6-án, a katasztrofálisan végződő altamonti fesztivállal. Ezzel (és persze Woodstockkal) véglegesen lezárul a könnyűzene és popkultúra idilli virágkora. A Pokol Angyalai motorosbanda tagjai agyonvernek egy afroamerikai ifjút, Meredith Huntert, aki állítólag pisztolyt szegezett a nézőtérre Jaggerékre. A Gimme Shelter című filmben a tragédia nagy része látható is. Négy és félmillió font kártérítést követeltek tőlük a szervezők szerződésszegés és csalás vádjával. Egy magyar író, Déry Tibor pedig félreléti az egészet, összekeveri a fasizmust a rockzenével és megírja kisregényét, Képzelt riport egy amerikai popfesztiválról címmel. Jó, hogy vége a hatvanas éveknek, és nem jön újra el. FÖL-FÖL DOBOTT KÖVEK: STONES-KLASSZIKUSOK A hidegháború egyik legfagyosabb pillanatában, 1962 karácsonyán, a világ közvéleményét az amerikai sajtósztrájk és a szovjet atomkísérletek kötötték le. Magyarországon a gulyásfőzés új mechanizmusán agyaltak központilag. A londoni Picadilly Clubban egy kevésbé ismert együttes koncertet adott, elterelve az ott összegyűlt figyelmét a világ könnyeiről. Negyven évvel később az atombomba egyet jelent a már hátrahagyott hidegháborús világhatalmi örülettel, a Szovjetunió megszűnt létezni, nekünk pedig elmagyarázták: jobb, ha Kádár nem él. A Rolling Stones bármelyik eddig bevetett tömegpusztító fegyvernél is nagyobb hatással volt a rock'n'rollra; a felállást kötelező utánózni, az ütem leküzdhetetlen. SYMPATHY FOR THE DEVIL (Beggars Banquet; 1968) Jézus nem tudja olyan ördögien megtáncoltatni az ember lelkét, mint a Gonosz? Akkor érdekesebb az utóbbihoz fordulni. Életstílust választani, imádkozni ráérünk még, hiszen a helyes döntés úgys csak később derül ki. A találkozás elkerülhetetlen, a hangsúly a beavatás folyamatán van. ANGIE (Goat's Head Soup; 1973) Ha egy rockikon szalmakalapban és hozentrágerben ugrálva elemzi „azzal a bizonyos nővel” való kapcsolatát, egész biztosan legendává válik. Azóta már tudjuk, hogy nem szabad álomvilágban élni (Falco: Jenny 1., 2.) és az igazságnak sem hihetünk (Oasis: Lyla), a nők legnagyobb hibája pedig, hogy vagy csúnyák és okosak, vagy szépek és buták, vagy szépek és okosak (KFT: Elizabeth). Váltás azóta sem történt; mindig meg kell próbálni, a végkifejlet nem számít. Erre a számra sok gyermek fogant meg világszerte. Én nem. STREET FIGHTING MAN (Beggars Banquet; 1968) Aki vett már részt utcai harcban egy általa helyesnek vélt ügy érdekében (haverok, barátnők védelme, enyém a kanna!), vagy aki elmulasztotta a megfelelő pillanatot, az sem nyert: a beszámoló és a hatása nem tart egy hétnél tovább. Profi és képzetlen streetwalkereknek egyaránt kötelező, a győzelem és a részvétel egyaránt fontos. HOT STUFF (Black and Blue; 1976) A Street Fighting Man a harcról, a Hot Stuff a kombatban szerzett sebekről számol be. Egy kiütött fog, egy sebhely a képen, egy törött kar; feledhetetlen emlékek, fiatalságunk maradandó nyomai. Jobb hallani róla, mint átélni? Mindenesetre, aki a síneken fekszik, annak a mosolya nem ép. ROCKS OFF (Exile On Main Street; 1972) Felpofoztam a barátnőmet! Rosszul vagyok a bennem lévő szesztől!

Nincs pénzem! Nem adtam be! Ezt elfelejtettem! Nem tudom! Elhagyott, kidobott, meghalt, elveszett, nem sikerült, elfogyott! Van, amikor megszólalni is nehéz. A gondok csak álmaikban peregnek le rólunk. **HAPPY** (Exile On Main Street; 1972) Szerelmi vallomás – Rolling Stones kivitelben. Az üzenet a már ismert, agyonhajszolt boldogságrecept; szerelemi mámor, egyenes tartás, 501-es Levis, a femme fatale a mienk! Hiba félrehúzódni, mással foglalkozni, vedelni – vagy moss fogat! – a megfelelő pillanatban. A megfelelő pillanat olyan ritka, mint az, amikor Keith Richards éneklí a főtemát. Ez az. **GIMME SHELTER** (Let It Bleed; 1969) A rock történetének csúcspontja, dübörgő örökkévalóság. Gitárt ragadni, egy pár riff, style, kreativitás, kiállítás! A siker nem garantált, de legalább elmondhatjuk, hogy megpróbáltunk kitörni és élveztük, hogy mindenki ránk figyelt egy percre, a hírnév kapujában. **BROWN SUGAR** (Sticky Fingers; 1971) Andy Warhol kiállításában kiöltjük vörös nyelvünket, és azt nyalunk meg, amit akarunk! Pszichedelikus utazás a bűnök és a beszámíthatatlanság sötétjében, csak a legerősebbek térnek vissza, megtörve, kiégve. Megízleljük a világot, vagy kigúnyoljuk; csodálatos, el nem múló pillanatok halmaza a józan katalizma sűrűjében. **WILD HORSES** (Sticky Fingers; 1971) A downtempó alapja. Minden könnyed, légies és vágyakkal telített. Ha bűnöket álmodunk makulátlan emlékeinknek, a sors elveszett, hibáztunk; mielőtt elhagyjuk magunkat, a könnyekkel átitatott vallomás az egyetlen remény, hogy megtaláljuk a hátrahagyott csodákat. **SISTER MORPHINE** (Sticky Fingers; 1971) Óda a bűnök királynőjéhez. A dallam, a szöveg, az ütem zavaros. A nyelv vadabb, érdes, már nem nyal meg akármit, ízlelésre képtelen. Csak ülünk a WC-n és nem találjuk magunkat. Életveszélyes repülés, csak saját felelősségre! **2000 LIGHT YEARS FROM HOME** (Their Satanic Majesties Request; 1967) A Sister Morphine-től eltérően ez a szám egy másfajta utazásról számol be. Érezhető még a korábbi kábulat, amit felvált az univerzum csodálatos harmóniája, végtelensége és magánya. Zene: Rolling Stones, téma: a jéghideg űr örök körforgása. **LOVE IS STRONG** (Voodoo Lounge; 1995) Amit eddig csak hittünk, valósággá vált. Az agy széthullott, az embert megerőszkolták, a realitás kiábrándító, az ízek is eltérnek a korábban megszokottól. A szerelem keserű, de továbbra is erős.